สถานการณ์ปัญหาและการส่งเสริมคุณธรรมตามแนวคิดจังหวัดคุณธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

Real issue situations and moral promotion in accordance with Surat Thani province's virtuous province idea

ปุณยวีร์ หนูประกอบ*
(Punyavee Nooprakob)

ได้รับบทความ: 31 พฤษภาคม 2565
ปรับปรุงแก้ไข: 7 ธันวาคม 2565
ตอบรับตีพิมพ์: 20 ธันวาคม 2565

* อาจารย์ ดร., สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี อีเมล: punyaveenew@gmail.com
Lecturer, Ph.D., Bachelor of Public Administration Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Surat Thani Rajabhat University, Thailand. Email: punyaveenew@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานการณ์ทางคุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมจำแนกตามประเด็นคุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคม และ (2) ศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม ความดี ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้วยการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ มีการศึกษาวิจัยเอกสารและการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของกลุ่มเครือข่ายของสมัชชาคุณธรรม จำนวน 181 คน ด้วยการสุ่มแบบบังเอิญ รวมถึงการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวม 32 คน แล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนาและทำการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า สถานการณ์และการส่งเสริมคุณธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคม มีสาเหตุมาจากการที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีสภาพที่ตั้งเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่ภาคใต้มาตั้งแต่สมัยโบราณ จึงทำให้ผู้คนจากหลากหลายพื้นที่เข้ามาแสวงหาโอกาส โดยขาดจิตสำนึกในการยึดโยงกับสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่นส่งผลให้มีการแสดงพฤติกรรมที่ทำให้เห็นว่าสถานการณ์ด้านคุณธรรมที่ปรากฏจากการศึกษาอยู่ในระดับต่ำและในด้านข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์คุณธรรมพบว่า ส่วนใหญ่เป็นข่าวสารเชิงลบเพื่อเป็นการสะท้อนสังคม ดังนั้นภาคีเครือข่ายของสมัชชาคุณธรรม ซึ่งมีความจริงใจและตั้งใจจริงในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ควรปรับปรุงการประชาสัมพันธ์เผยแพร่เกี่ยวกับการส่งเสริมให้สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดคุณธรรมผ่านสื่อต่าง ๆ อย่างครอบคลุมทุกพื้นที่ ควบคู่ไปกับการจัดทำคู่มือและสื่อออนไลน์ในอันที่จะส่งเสริมพฤติกรรมและการประพฤติปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามหลักคุณธรรม นอกจากนี้ยังควรจัดการยกย่องเชิดชูเกียรติบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติตนตามหลักคุณธรรมเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้คนในสังคม จากผลการศึกษาทำให้สุราษฎร์ธานีได้มีแนวทางในการสรรค์สร้างสังคมที่ดีในรูปแบบจังหวัดคุณธรรม

คำสำคัญ: สถานการณ์ปัญหาทางคุณธรรม, การส่งเสริมคุณธรรม, จังหวัดคุณธรรม, สุราษฎร์ธานี

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the moral situation that caused the impact on society. Classified by virtue issues related to social network groups and (2) study the promotion of virtue and virtue in the area of Surat Thani Province. The research are quantitative research and qualitative research mixed

together. Documentary research and data collection via questionnaire were conducted among 181 members of the Moral Assembly network group selected at random. Including interviews with key informants, a total of 32 people were interviewed. The quantitative data were then analyzed using descriptive statistics, while qualitative data were analyzed using content analysis.

Since ancient times, Surat Thani Province has been the economic and social hub of the southern region, according to the study's findings. This has resulted in situations and moral promotion that impact society. As a result, people from diverse regions come to seek opportunities without regard for local society and culture. This resulted in behaviors indicating that the study revealed a low moral situation. And it was discovered that the majority of news about the moral situation reflect negatively on society.

Therefore, the network of the Moral Assembly, which is sincere and determined to drive moral provinces, should improve public relations regarding Surat Thani's promotion as a moral province through a variety of media that cover all regions. In addition to the preparation of manuals and online media to promote behavior and moral conduct, one must also conduct oneself according to moral principles. It should also be held to recognize those who exemplify moral behavior and serve as a source of inspiration for society. In the form of a moral province, Surat Thani has a guide for creating a good society based on the findings of the study.

Keywords: Moral problem situations, Moral promotion, Virtue province, Surat Thani

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่วนหนึ่งเกิดขึ้นจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้เกิดการเลื่อนไหลทางวัฒนธรรมจากต่างชาติเข้ามาสู่ประเทศไทยผ่านสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ไร้พรมแดน ก่อให้เกิดการผสมผสานเข้ากับวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งส่งผลทั้งในเชิงบวกและเชิงลบต่อการปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตของคนในสังคม ทั้งด้านค่านิยม พฤติกรรม และระบบคุณค่าของคนในสังคม

ปรากฏการณ์ในเชิงลบที่สังคมไทยกำลังเผชิญอย่างเด่นชัด คือ ความแปลกแยกขัดแย้งทางความคิดของคนในสังคม ความผูกพันในครอบครัวลดลง เยาวชนปฏิเสธวัฒนธรรมดั้งเดิมของตนเอง (เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ, 2560) รวมทั้งการเกิดวิกฤตความเสื่อมถอยด้านคุณธรรมและจริยธรรมของคนไทย ทำให้มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป โดยเฉพาะเด็กและเยาวชนที่ยังขาดทักษะในด้านการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบจึงไม่สามารถคัดกรองและเลือกรับวัฒนธรรมที่ดี นอกจากนี้ สื่อสารมวลชนจำนวนมากขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเชิงลบ ทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนค่านิยมพฤติกรรมที่เน้นวัตถุนิยมบริโภคนิยมมากขึ้นและขาดจิตสำนึกสาธารณะ โดยให้ความสำคัญกับเรื่องส่วนตนมากกว่าส่วนรวมจึงจำเป็นที่จะต้องแก้ปัญหาเร่งด่วนนี้ แม้ว่ามีหน่วยงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมหลายหน่วยงาน แต่ยังไม่มีการกำหนดทิศทางหรือแนวทางในการบูรณาการแผนการดำเนินงานให้เป็นเอกภาพ เนื่องจากไม่มีศูนย์กลางประสานภารกิจในภาพรวมของประเทศ การดำเนินงานด้านการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของประเทศไทย จึงเป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ โดยขาดการบูรณาการความร่วมมือและขาดความต่อเนื่อง (คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2559)

คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติได้จัดทำแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการปลูกฝัง ส่งเสริมคุณธรรม สร้างค่านิยมและจิตสำนึกที่ดีที่ใช้กระบวนการ “ระเบิดจากข้างใน” ซึ่งต้องสร้างความเข้มแข็งในชุมชนให้มีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อนแล้วจึงค่อยกระจายออกมาสู่สังคมภายนอกจนนำไปสู่สังคมคุณธรรมที่เกื้อกูลและแบ่งปัน อันส่งผลให้ประเทศชาติและประชาชนมีความมั่นคง สงบสุขด้วยมิติทางศาสนา มั่งคั่งเข้มแข็งด้วยวิถีวัฒนธรรมไทย และยั่งยืนด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (พระครูใบฎีกาสุบิน โสภโณ (มูลจ้อย), นาวิน พรมใจสา และศิวาพร วังสมบัติ, 2560) เน้นการวางระบบรากฐานการเสริมสร้างคุณธรรมในสังคมโดยเฉพาะสถาบันที่สำคัญ เช่น ครอบครัว การศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สื่อ และกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างเครือข่ายความร่วมมือต่าง ๆ

จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีความเข้มแข็งทางสังคมและชุมชน มีการร่วมกลุ่มไม่ว่าจะเป็น กลุ่มอาชีพ วิสาหกิจชุมชน และจิตอาสาต่าง ๆ ซึ่งได้หลอมรวมกันขึ้นเป็นการส่งเสริมคุณธรรมที่สำคัญเพื่อการขับเคลื่อนสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และมีการเชื่อมโยงบูรณาการความร่วมมือของเครือข่ายทางสังคม ได้แก่ องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคธุรกิจเอกชน องค์กรการศึกษา องค์กรทางศาสนา องค์กรสื่อมวลชน ภาคประชาสังคม ชุมชน ครอบครัว และเครือข่ายเด็กและเยาวชน ซึ่งเป็นการรวมตัวที่เข้มแข็งมีพลังในการขับเคลื่อน

คุณธรรมตามบริบทภายในจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม ผ่านแนวคิด “จังหวัดคุณธรรม” อันเป็นแนวคิดการขับเคลื่อนคุณธรรมโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area base) จากการประเมินสถานการณ์และการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมคุณธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยคณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า การเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจทำให้มีความจำเป็นในการประกอบอาชีพ เพื่อหาเลี้ยงครอบครัวจนละเลยและห่างหายไปในการประกอบศาสนกิจ ซึ่งเคยเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและสร้างให้เกิดคำกล่าวว่าเมืองคนดีมาในอดีต สังคมเปลี่ยนแปลงไปจนความสัมพันธ์ลดลง การเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ทำให้เด็กและเยาวชนถูกชักจูงไปในทางที่ไม่เกิดประโยชน์และไม่เหมาะสม สื่อสังคมออนไลน์ที่แพร่หลายได้ปลูกฝังความเชื่อที่สร้างความแตกแยกตามมา

ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แต่เดิมนั้นมีลักษณะการอยู่อาศัยแบบครอบครัวขยาย แต่การดำเนินชีวิตในปัจจุบันส่งผลให้ไม่มีเวลาในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้กับเด็ก (เลอพร ศุภสร, 2562) ประกอบกับความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีความห่างเหินกันมากขึ้นขาดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันเช่นในอดีต ส่งผลให้ขาดแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมด้วยกระบวนการหล่อหลอมทางสังคม ระบบการศึกษามุ่งเน้นการแข่งขันทางวิชาการ ส่งผลให้ความสำคัญด้านการพัฒนาทักษะชีวิต และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมน้อยลง (เอกสิทธิ์ คล้ายแดง, 2560) ขาดการถ่ายทอดความรู้และกิจกรรมส่งเสริมจิตสำนึกด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับเยาวชน ขาดการนำหลักศาสนามาส่งเสริมให้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิต

สภาพการเลียนแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของเยาวชน การเข้ามาของนักท่องเที่ยวได้นำวิถีการดำเนินชีวิตที่ไม่เหมาะสมกับสังคมไทย เช่น การแต่งกายที่ไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ หรือด้านพฤติกรรมต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเลียนแบบของเยาวชนและประชาชน การเปลี่ยนแปลงค่านิยมไทยจากชื่นชมความดีเป็นวัตถุนิยมมากขึ้น (สิฐสร กระแสร์สุนทร, 2562) ทำให้เป็นปัญหาที่สำคัญของทุกพื้นที่ ซึ่งแต่เดิมนั้นสังคมจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้ความสำคัญกับความดีงามด้านจิตใจมายาวนาน

ดังนั้นจึงได้ทำการศึกษาสถานการณ์และการส่งเสริมคุณธรรมเพื่อสนับสนุนกระบวนการสมัชชาคุณธรรม และการขับเคลื่อนโมเดลจังหวัดคุณธรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการจังหวัดคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

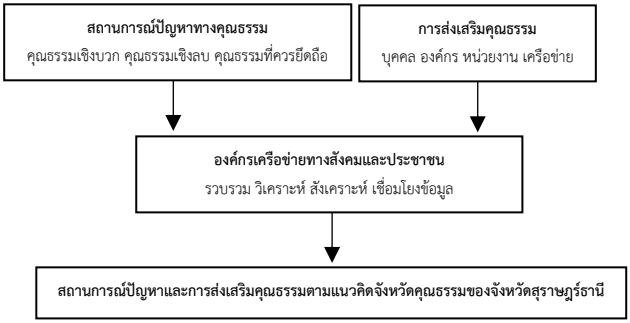
นิยามศัพท์เฉพาะ

สถานการณ์ปัญหาทางคุณธรรม หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นภายในสังคมของจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากพฤติกรรม การแสดงออกขององค์กร เครือข่ายและประชาชน ภายใต้สถานการณ์และการส่งเสริมคุณธรรมที่ปรากฏขึ้นทั้งในทางบวกและทางลบ

การส่งเสริมคุณธรรม หมายถึง การส่งเสริมองค์ประกอบปัจจัยทางด้านคุณธรรมต่าง ๆ ที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันในชุมชนและสังคมที่ปรากฏและรวมกันขึ้นเป็นสภาพแวดล้อมทางสังคมของจังหวัดทั้งด้านคุณธรรมเชิงบวกและเชิงลบ

จังหวัดคุณธรรม หมายถึง ส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัด ให้ยึดมั่นและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนา โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรมไทยที่ดีงามมาเป็นหลักในการดำรงชีวิต ตลอดจนมีส่วนร่วมรณรงค์ส่งเสริมคุณธรรมให้กับประชาชน

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

(1) เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัญหาคุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคมกลุ่มต่าง ๆ

(2) เพื่อศึกษาการส่งเสริมคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพที่ให้ความสำคัญกับการทำความเข้าใจอย่างเป็นองค์รวมภายในบริบทของหัวข้อวิจัย โดยมีองค์ประกอบดังต่อนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยนี้ได้มีการกำหนดกลุ่มประชากรในองค์กรเครือข่ายทางสังคมและประชาชน ซึ่งมีการรวมกันเป็นสมัชชาคุณธรรมที่เป็นตัวแทนหลักขององค์กรต่าง ๆ ในจังหวัดที่ได้ประสานงานในการดำเนินงานด้านคุณธรรม ทั้งในภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรไม่แสวงกำไร องค์กรศาสนา องค์กรสื่อสารมวลชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน มาอย่างต่อเนื่อง และมีการวิจัยเอกสาร (Documentary research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ในขั้นต้น

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Random sampling) จำนวน 181 ตัวอย่าง เพื่อแปลผลคุณธรรมในสังคมให้สามารถนำมาแสดงผลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจำแนกกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมในสมัชชาคุณธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี

องค์กรเครือข่าย	จำนวนตัวอย่าง
เครือข่ายในภาครัฐ	63
เครือข่ายในภาคการศึกษา	29
เครือข่ายในองค์กรศาสนา	12
เครือข่ายในภาคธุรกิจเอกชน	4
เครือข่ายในองค์กรสื่อสารมวลชน	10
เครือข่ายในภาคประชาสังคม ชุมชน และครอบครัว	48
เครือข่ายในองค์กรสาธารณสุขและอาสาสมัครเพื่อสังคม	13
เครือข่ายในกลุ่มเด็กและเยาวชน	2

นอกจากนี้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีประชากรของการวิจัยเป็นองค์กรเครือข่ายทางสังคมและประชาชนของจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่รวมกันขึ้นเป็นสมัชชาคุณธรรม ทั้งนี้กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยได้มาจากการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) ที่เป็นตัวแทนองค์กรเครือข่ายที่ได้มีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม โดยได้เข้าร่วม

กระบวนการสมัชชาคุณธรรมมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง จากจำนวนการประชุมที่มีทั้งหมด 3 ครั้ง ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง โดยเลือกมาจำนวนเท่า ๆ กันจาก 8 องค์กรเครือข่าย องค์กรละ 4 คน รวมกลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 32 คน มาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ได้แก่ ด้านข้อมูล (Data triangulation) เป็นการตรวจสอบข้อมูลจากช่วงเวลา สถานที่ และบุคคลที่แตกต่างกัน ด้านระเบียบวิธี (Methodological triangulation) เป็นการตรวจสอบสามเส้า โดยการใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ การศึกษาเอกสาร การวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลใช้การตีความตามหลักความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal relations)

จริยธรรมการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้นำเอาหลักจริยธรรมการวิจัยมาใช้ ได้แก่ ในการเขียนข้อเสนอการวิจัยได้ยึดถือตามหลักเกณฑ์ตามคำประกาศเฮลซิงกิ (Declaration of Helsinki) มีการปกป้องสิทธิ์และการให้ความมั่นใจแก่อาสาสมัครไม่ว่าจะเป็นผู้ตอบแบบสอบถามหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บข้อมูล นอกจากนี้ ในกระบวนการวิจัยได้อาศัยหลักการเคารพบุคคล คุณค่า และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นคุณธรรมประจำใจของผู้วิจัย

ผลการวิจัย

(1) สถานการณ์ปัญหาคุณธรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบในจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามประเด็นคุณธรรมและความเกี่ยวข้องกับกลุ่มเครือข่ายทางสังคมกลุ่มต่าง ๆ

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานการณ์ทางคุณธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคม จากสถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก 15 ตัวชี้วัด สถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ 14 ตัวชี้วัด และหลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน 7 ตัวชี้วัด เมื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ทางคุณธรรมที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

ข้อมูลสถานการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
สถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก	3.550	0.486	ระดับมาก
1. เก็บของคนอื่นได้ส่งคืนเจ้าของ	4.200	0.874	ระดับมาก
2. ไม่เรียกผลประโยชน์ตอบแทนในการให้บริการ	4.183	0.887	ระดับมาก
3. ทำงานในหน้าที่ของตนอย่างตรงไปตรงมา	4.100	0.014	ระดับมาก
4. นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้	4.116	0.952	ระดับมาก
5. การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	4.100	0.946	ระดับมาก
6. การใช้น้ำในกิจกรรมต่าง ๆ อย่างประหยัด	4.016	0.977	ระดับมาก
7. ข้ามถนน โดยใช้ทางข้ามทางม้าลาย	3.816	0.121	ระดับมาก
8. เข้าแถว ต่อคิว เพื่อซื้อหรือรับบริการต่าง ๆ	4.000	0.035	ระดับมาก
9. ใช้ผ้าปิดจมูกเมื่อตนเองเป็นหวัด	3.900	0.046	ระดับมาก
10. ไม่ทุจริตในการปฏิบัติงานในหน้าที่ตนเพื่อรับผิดประโยชน์	4.133	0.905	ระดับมาก
11. ไม่นำของส่วนรวมไปใช้หารายได้ส่วนตน	4.116	0.004	ระดับมาก
12. ทำงานในรูปกรรมการ โดยยอมรับเสียงมติส่วนใหญ่	4.266	0.773	ระดับมาก
13. ความสามัคคี ร่วมใจทำความดี ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ	4.250	0.790	ระดับมาก
14. การเสียสละ ทำงานสาธารณะประโยชน์ให้สังคม	4.250	0.851	ระดับมาก
15. นำอุปกรณ์ของส่วนตัวไปใช้ในงานสาธารณะประโยชน์	3.950	0.904	ระดับมาก
สถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ	3.371	0.171	ระดับน้อย
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีการให้บริการที่ไม่เสมอภาคกัน	3.150	0.212	ระดับน้อย
2. หน่วยงานภาครัฐไม่เปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนรู้ทั้งหมด	3.200	0.265	ระดับน้อย
3. มีระบบอุปถัมภ์ในสังคม	3.633	0.307	ระดับมาก
4. ใช้งบประมาณของหน่วยงานอย่างไม่คุ้มค่า	3.350	0.330	ระดับน้อย
5. สร้างสิ่งปลูกสร้างโดยไม่คำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์	3.283	0.201	ระดับน้อย
6. สั่งซื้อของมาใช้เกินความจำเป็นของหน่วยงาน	3.150	0.184	ระดับน้อย
7. วินัยจราจร อุบัติเหตุจากการจราจร การทะเลาะวิวาท	3.416	0.072	ระดับน้อย
8. ปัญหาเด็ก เยาวชนและครอบครัว	3.833	0.101	ระดับมาก
9. การทุจริตในภาครัฐ	3.650	0.064	ระดับมาก
10. การเรียกรับผลประโยชน์ในรูปแบบต่าง ๆ	3.500	0.059	ระดับน้อย
11. การมีผลประโยชน์ทับซ้อน	3.500	0.106	ระดับมาก
12. มีการร้องขอความช่วยเหลือมา กลับนิ่งเฉย ไม่ช่วยเหลือ	3.200	0.140	ระดับน้อย

ข้อมูลสถานการณ์ด้านคุณธรรมจริยธรรมในสังคม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ความหมาย
13. เห็นผู้อื่นเดือดร้อนไม่ช่วยเหลือ	3.066	0.141	ระดับน้อย
14. พบเห็นมีอุบัติเหตุแล้วไม่โทรแจ้งหน่วยงานที่รับผิดชอบ	2.900	0.196	ระดับน้อย
คุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน	4.212	0.727	ระดับมาก
1. ความมีวินัยเคารพในกติกา	4.100	0.093	ระดับมาก
2. ความซื่อสัตย์สุจริต จริงใจต่อกัน	4.233	0.885	ระดับมาก
3. ความสามัคคีของประชาชน	4.150	0.855	ระดับมาก
4. ความมีเหตุผล	4.150	0.855	ระดับมาก
5. ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อต่อกัน	4.333	0.676	ระดับมาก
6. ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม	4.250	0.851	ระดับมาก
7.เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตน	4.267	0.875	ระดับมาก

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.211, S.D. = 0.727) รองลงมาคือ สถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก ($\bar{X}$ = 3.550, S.D. = 0.486) อยู่ในระดับมาก สถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ ($\bar{X}$ = 3.371, S.D. = 0.171) อยู่ในระดับน้อย โดยมีรายละเอียดคือ หลักคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชน พบว่า ตัวชี้วัดที่มีระดับสูงสุดคือ ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อต่อกัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.333, S.D. = 0.676) ด้านสถานการณ์คุณธรรมเชิงบวก พบว่า ตัวชี้วัดที่มีระดับสูงสุดคือ การทำงานในรูปกรรมการโดยยอมรับเสียงมติส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.266, S.D. = 0.773) ด้านสถานการณ์คุณธรรมเชิงลบ พบว่า ตัวชี้วัดที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ปัญหาเด็ก เยาวชน และครอบครัว อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.833, S.D. = 0.101)

(2) การส่งเสริมคุณธรรม ความดี ในระดับบุคคล องค์กร ที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การขับเคลื่อนคุณธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมจำนวน 8 ภาคีเครือข่าย แต่ละเครือข่ายมีกระบวนการในการขับเคลื่อนแตกต่างกัน แต่มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ความสำเร็จในการทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดคุณธรรม ดังนั้น การติดตามสถานการณ์และการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมของเครือข่ายมีกระบวนการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นตัวแทนเครือข่ายในแต่ละภาค

ส่วน เพื่อนำข้อมูลการส่งเสริมคุณธรรมในพื้นที่ไปปรับปรุง พัฒนา และต่อยอดการเป็นจังหวัดคุณธรรม ผลการวิจัยมีดังนี้

(2.1) การดำเนินงานหรือโครงการด้านคุณธรรม การขับเคลื่อนจังหวัดสุราษฎร์ธานีให้เป็นจังหวัดคุณธรรม มีต้นทุนการดำเนินงาน โดยมีหน่วยงานต่าง ๆ ได้จัดทำโครงการและกิจกรรม ดังนี้

เครือข่ายภาครัฐเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม ซึ่งมีการจัดโครงการหรือดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ตามนโยบายรัฐบาล อาทิเช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดมีการขับเคลื่อนในชุมชนมาแล้วเป็นระยะเวลา 5 ปี เรียกว่า ชุมชนคุณธรรม น้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขับเคลื่อนด้วยพลังบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) 156 ชุมชน ส่วนองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานีก็ได้มีการพัฒนาหลักสูตรพุทธทาสศึกษาให้เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ เครือข่ายศาสนา พบว่าทุกศาสนาในพื้นที่โดยเฉพาะศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม มีการจัดกิจกรรมให้ประชาชนเข้าร่วมกับกิจกรรมทางศาสนามากขึ้น เพื่อนำคำสอนไปประพฤติปฏิบัติในชีวิตประจำวันและมีการดำเนินงานเป็นเครือข่ายร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน เครือข่ายการศึกษาได้มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมทุกสถาบัน โดยมีกระบวนการในการส่งเสริมขับเคลื่อนคุณธรรมที่แตกต่างกัน เช่น วิทยาลัยอาชีวศึกษาสุราษฎร์ธานี จัดกิจกรรมทำบุญทุกวันพระ กิจกรรมวันอังคารสดใสด้วยการแต่งผ้าไทยปาเต๊ะ สำหรับระดับมหาวิทยาลัยจะมุ่งเน้นกิจกรรมจิตอาสา การออกค่ายของนักศึกษา เป็นต้น เครือข่ายธุรกิจเอกชนมีการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility: CSR) โดยทุกองค์กรธุรกิจจะมีคุณธรรม คือ ความซื่อสัตย์สุจริตต่อลูกค้า การปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด การชำระภาษีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ตัวอย่างเช่น ชมรมผู้ประกอบการและหอการค้าจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีการขับเคลื่อนคุณธรรมโดยส่งเสริมให้องค์กรธุรกิจต่าง ๆ ร่วมกิจกรรมและช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์โควิด - 19 ผู้ประกอบการต่าง ๆ ได้ออกมาช่วยเหลือประชาชนตามกำลังที่ธุรกิจมี เช่น การแจกถุงยังชีพ การแจกอาหาร การช่วยเหลือผู้ประกอบการด้วยกัน เครือข่ายสื่อมวลชน มีการดำเนินการด้านคุณธรรมจริยธรรมผ่านการนำเสนอข่าวสารโดยการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม และเหตุการณ์ข่าวสาร ทั้งเชิงบวกและเชิงลบที่เกิดขึ้น โดยสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยสุราษฎร์ธานี ได้จัดกิจกรรมการเสวนาเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมหลายกิจกรรม เช่น จริยธรรมนำไทย สร้างรัฐโปร่งใสป้องกันทุจริต เครือข่ายประชาสังคม ชุมชนและครอบครัว มีการดำเนินการ กิจกรรมสวดมนต์ พัฒนาวัด และกิจกรรมจิตอาสาเยาวชน ในส่วนของภาคส่วนนี้ได้มองถึงตัวแบบที่ดีและเป็นการส่งเสริมคุณธรรม

ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี คือ พระธรรมโกศาจารย์ หรือท่านพุทธทาสภิกขุ เครือข่ายสาธารณสุขและอาสาสมัครเพื่อสังคม มีการดำเนินการผ่านโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และเจ้าหน้าที่อาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร่วมกับผู้นำท้องที่ ผู้นำท้องถิ่น โดยมีกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่

(2.2) การจัดกิจกรรมหรือดำเนินงานโครงการด้านคุณธรรม โครงการด้านคุณธรรมจริยธรรมจะครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายตั้งแต่เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ในแต่ละเครือข่าย แต่ยังไม่ครอบคลุมประชาชนทุกคนจึงต้องมีการขับเคลื่อนคุณธรรมอย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดคุณธรรม

(2.3) แรงบันดาลใจในการดำเนินงานด้านคุณธรรมผู้ให้ข้อมูลสำคัญ กล่าวว่า แรงบันดาลใจในการดำเนินงานด้านคุณธรรมส่วนใหญ่เกิดจากความต้องการเห็นสังคมมีความสงบสุข ประชาชนมีมิตรไมตรีต่อกันจึงเล็งเห็นว่าการทำให้สังคมสงบสุขได้นั้น ทุกคนในสังคมต้องเป็นคนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยเฉพาะคุณธรรมด้านความมีวินัยเพราะเมื่อทุกคนมีวินัย รู้จักหน้าที่ของตนเองจะส่งผลต่อคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต การอดออม การมีจิตสาธารณะ หรือการเห็นสังคมของประเทศอื่นที่เจริญแล้วมีความสงบสุข ประชาชนมีการดำเนินชีวิตที่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงต้องการให้สังคมไทย ประชาชนชาวไทยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมือนดังเช่นในต่างประเทศ ซึ่งคนไทยต้องเป็นคนมีคุณธรรมจริยธรรม และการขับเคลื่อนด้านคุณธรรมด้วยภาระหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงาน

(2.4) ตัวแบบที่ดีหรือการส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานี นอกจากปัจจัยที่เป็นการส่งเสริมคุณธรรม 3 ด้านที่สรุปมาข้างต้นแล้ว จังหวัดสุราษฎร์ธานียังมีตัวแบบที่ดีหรือการส่งเสริมคุณธรรมอื่นอีก ได้แก่

2.4.1 ต้นทุนที่แสดงออกผ่านคำขวัญของจังหวัด คือ “เมืองคนดี” ทำให้คนสุราษฎร์ธานีเสมือนมีพันธะที่ต้องประพฤติปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับคำขวัญดังกล่าว

2.4.2 การมีวัฒนธรรมในพื้นที่ที่โดดเด่น มีศาสนาสถานที่มีชื่อเสียง ได้แก่ สวนโมกข์ วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร ซึ่งเป็นต้นทุนทางด้านศาสนาที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจและสามารถขับเคลื่อนงานด้านคุณธรรมได้อย่างดี

2.4.3 พระธรรมโกศาจารย์ หรือท่านพุทธทาสภิกขุ เป็นนักปราชญ์ ปูชนียบุคคลระดับโลก มีหลักคำสอนต่าง ๆ มากมายที่ประชาชนสามารถศึกษาค้นคว้า และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องตามหลักคุณธรรมจริยธรรม

2.4.4 บุคคลที่เป็นตัวแบบที่ดีด้านคุณธรรม เช่น เจ้าอาวาสวัดกลางใหม่ที่เป็นพระนักพัฒนาสังคม มีจิตอาสาช่วยเหลือประชาชนในยามทุกข์ยาก ผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดเป็นคนทำงานจริง ลงพื้นที่จริง เข้าถึงประชาชน ให้ความสำคัญกับคนทำงาน เป็นนักปกครองที่ดูแลทุกข์สุขประชาชนอย่างทั่วถึง อิหม่ามประจำมัสยิดมูฮัมมาดียะห์ (บ้านดอนมะม่วง) ซึ่งมีความเป็นนักพัฒนาพื้นที่และเข้าใจชาวบ้าน โดยยึดหลักคุณธรรมของศาสนาอิสลาม นายอำเภอเวียงสระ ผู้ขับเคลื่อนอำเภอคุณธรรม ตลาดยิ้มและเวียงสระปันสุข นายหนังตะลุงที่สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในขณะเล่นหนังตะลุง และเป็นผู้สืบทอดศิลปวัฒนธรรม มีวิถีชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

สรุปและอภิปรายผล

สถานการณ์ปัญหาทางคุณธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีลักษณะเหตุการณ์หรือปรากฏการณ์ที่ขัดแย้ง คือ มีปัญหาที่เป็นผลกระทบทางสังคมไม่ว่าจะเป็น ปัญหาอาชญากรรม ยาเสพติด การทุจริตคอร์รัปชัน ความเหลื่อมล้ำ ซึ่งอาจจะมีความรุนแรงมากกว่าพื้นที่จังหวัดอื่น เพราะมีพื้นที่ขนาดใหญ่เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมของภาคใต้ตอนบน ประกอบกับมีแหล่งท่องเที่ยวระดับประเทศ เป็นเหตุให้มีผู้คนหลั่งไหลเข้ามาเพื่อแสวงหาโอกาส จึงเป็นศูนย์รวมของคนหลากหลาย แตกต่างวัฒนธรรม ซึ่งความแออัดและแตกต่างนี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ และความเสื่อมถอยทางด้านสังคมตามมา (เลอพร ศุภสร, 2562) ผลการวิจัยพบว่าสถานการณ์ทางคุณธรรมของจังหวัดสุราษฎร์ธานีใน 3 ประเด็นที่ทำการศึกษา มีผลเฉลี่ยคุณธรรมที่ควรยึดถือเพื่อการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนและสถานการณ์คุณธรรมเชิงบวกอยู่ในระดับมาก ในขณะที่สถานการณ์คุณธรรมเชิงลบมีผลเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย

การส่งเสริมคุณธรรมในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีภาคีเครือข่ายที่ร่วมกันขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมจำนวน 8 ภาคีเครือข่าย โดยมีจุดมุ่งหมายคือ การทำให้จังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดคุณธรรม โดยมีการดำเนินงานหรือโครงการด้านคุณธรรมที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่เด็ก เยาวชน นักเรียน นักศึกษา วัยทำงาน และผู้สูงอายุ ในแต่ละเครือข่าย แต่ยังไม่ครอบคลุมประชาชนทุกคนอย่างทั่วถึง ซึ่งแรงบันดาลใจในการดำเนินงานด้านคุณธรรมส่วนใหญ่เกิดจาก (1) ความต้องการเห็นสังคมมีความสงบสุข ประชาชนมีมิตรไมตรีต่อกัน (2) ความต้องการเห็นสังคมไทยมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยเหมือนดังเช่นในต่างประเทศ และ (3) การขับเคลื่อนด้านคุณธรรมด้วยภาระหน้าที่ของบุคคลหรือหน่วยงาน (จินดา ค้าวรรธนะกูล และคณะ, 2561) โดยมีตัวแบบที่ดีหรือการส่งเสริมคุณธรรมในจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน

แม้ว่าแนวคิด “สุราษฎร์ธานี เมืองคนดี มีวินัย ใจสะอาด ไม่ขาดคุณธรรม” ภายใต้แผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีการส่งเสริมคุณธรรม คือ (1) คำขวัญของจังหวัด คือ “เมืองคนดี” (2) มีศาสนสถานที่เป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม (3) มีนักปราชญ์และปูชนียบุคคลระดับโลก 4) มีบุคคลที่เป็นตัวแบบที่ดีด้านคุณธรรม เพื่อยกระดับให้เป็นจังหวัดคุณธรรมก็ตาม แต่การขับเคลื่อนยังไม่เป็นรูปเป็นร่างหรือไม่มีทิศทางที่ปรากฏผลลัพธ์ที่ชัดเจน เนื่องจาก (1) ภาคีเครือข่ายและหน่วยงานต่าง ๆ เห็นว่างานด้านคุณธรรมเป็นงานในลำดับรอง (2) ขาดความร่วมมือในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม (3) ภาคีเครือข่าย ขาดความจริงจังและตั้งใจในการขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรม (4) ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือเพราะวิถีชีวิตความเป็นอยู่และวัฒนธรรมในบางพื้นที่ไม่สอดคล้องกับแนวทางการขับเคลื่อนด้านคุณธรรม (5) การขับเคลื่อนด้านคุณธรรมขาดความต่อเนื่อง (6) ไม่มีตัวชี้วัดด้านคุณธรรมที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม และ (7) ขาดแคลนงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. วิธีการ/ รูปแบบการส่งเสริมคุณธรรมตามแนวคิดจังหวัดคุณธรรมจำเป็นต้องมีการดำเนินงานอย่างประสานสอดคล้องกันขององค์กรต่าง ๆ ในภาคีสมัชชาเครือข่ายคุณธรรม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งต้องมีการบูรณาการจัดทำแผนปฏิบัติการและกำหนดตัวชี้วัดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม

2. ควรอาศัยมาตรการทางกฎหมายเพื่อควบคุมพฤติกรรมทางคุณธรรม ควบคู่ไปกับมาตรการทางจริยธรรมและมาตรการทางสังคม ในการยกย่องเชิดชูการเป็นผู้มีคุณธรรมตามแบบแผนที่เป็นที่ยอมรับของสังคมผ่านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างกว้างขวางในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังควรจัดทำคู่มือหรือสื่อออนไลน์เผยแพร่แนวทางการประพฤติปฏิบัติตนที่ถูกต้องตามหลักคุณธรรม

3. ควรขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมภายใต้แนวคิดบวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ด้วยความร่วมมือและให้การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอแล้วจึงยกระดับไปสู่ตำบล อำเภอ และจังหวัด

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับประเด็นคุณธรรมจริยธรรมในแต่ละด้าน เช่น ความมีวินัยต่อตนเองและสังคม ความซื่อสัตย์สุจริตยึดมั่นในความถูกต้อง การปฏิบัติตนตามกฎหมาย

การดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ศาสนา พฤติกรรมเสี่ยงและความรุนแรง จิตสาธารณะ เป็นต้น โดยใช้วิธีวิทยาปรากฏการณ์วิทยาเพื่อเจาะลึกปรากฏการณ์ในแต่ละด้าน

2. ควรศึกษารูปแบบการบริหารจัดการจังหวัดคุณธรรมเชิงบูรณาการที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อค้นหาปัญหา อุปสรรค การขับเคลื่อนจังหวัดคุณธรรมและเสนอรูปแบบการบริหารจัดการจังหวัดคุณธรรมที่เหมาะสมสำหรับจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เอกสารอ้างอิง

คณะอนุกรรมการส่งเสริมคุณธรรมจังหวัดสุราษฎร์ธานี. (2559). *คู่มือการขับเคลื่อนแผนแม่บทส่งเสริมคุณธรรม (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2559 - 2564*. สุราษฎร์ธานี: สุวรรณอักษร.

เครือศรี วิเศษสุวรรณภูมิ. (2560). การวิจัยและพัฒนาเครือข่ายเยาวชนเสริมสร้างสันติวัฒนธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี. *วารสารปาริชาต มหาวิทยาลัยทักษิณ. (ฉบับพิเศษ), 28*(3). น. 50 - 63.

จินดา ค้าวรรธนะกูล และคณะ. (2561). การเสริมสร้างคุณธรรมทางการเมืองของสถาบันพลังจิตตานุภาพ. *วารสารวิจัยการบริหารการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, 8*(2). (กรกฎาคม - ธันวาคม). น. 79 - 92.

พระครูใบฎีกาสุบิน โสภโณ (มูลจ้อย), นาวิน พรมใจสา และ ศิวาพร วังสมบัติ. (2560). แนวทางการขับเคลื่อนคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนในจังหวัดเชียงราย. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 10*(2) (พฤษภาคม - สิงหาคม). น. 73 - 88.

เลอพร ศุภสร. (2562). การเปิดรับข่าวอาชญากรรมของเด็กและเยาวชน ศึกษาเฉพาะกรณีสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารวิชาการอาชญาวิทยาและนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, 5*(2) (กรกฎาคม - ธันวาคม). น. 150 - 167.

สิฐสร กระแสร์สุนทร. (2562). *การส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานด้านคุณธรรมจริยธรรมของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการส่งเสริมและพัฒนาการประพฤติปฏิบัติตนของข้าราชการให้สอดรับกับค่านิยมองค์กรและพันธะสัญญาต้านการต่อต้านการทุจริต*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

เอกสิทธิ์ คล้ายแดง. (2560). การนำนโยบายการขับเคลื่อนชุมชนคุณธรรมด้วยพลังบวร (บ้าน-วัด-โรงเรียน) มาใช้พัฒนาศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ กรณีศึกษา: ศูนย์ศึกษาพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์วัดนาคปรก เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. *วารสารปัญญาปณิธาน, 2*(1) (มกราคม - มิถุนายน). น. 69 - 80.